

Deia Job: “On eres tu quan jo posava els fonaments de la terra?”

Dll, 26/09/2011 per Ramon Colom Esmatges

[Cal que hi hagi soroll...](#)

Aquestes paraules formen part del capítol 38 del llibre de Job i corresponen a la primera intervenció del Senyor quan va interpel·lar-lo des del mig de la tempesta. Mes endavant podem llegir: “¿Saps on s’assenten els pilars de la terra?, ¿saps qui va posar la pedra principal...?”

L’any 1974 descobrí un cineasta que em colpí i des de llavors l’he seguit. Es diu Terrence Malick; en aquella època jo vaig veure una pel·lícula que es deia “Badlands”, “Malas tierras” en castellà. La Warner no hi creia gens i la va estrenar d’amagatotis. Recordo que formava part d’un programa doble del cinema Rivoli, a la cruïlla de l’Avinguda Meridiana amb Josep Estivill, just on ara hi ha un menjador social.

Els personatges del primer film de Malick estaven inspirats en els de Charles Starkweather i Caril Ann Fugate. La parella se’n va anar en un viatge salvatge el 1958 que va acabar amb onze persones mortes a trets. La premsa el va anomenar l’assassí de Mad Dog i els comentaristes remarcaven que la matança fou pels nens que a l’escola li prenien el pèl per les seves cames arquejades. Starkweather fou assassinat legalment –això si– a la cadira elèctrica el 25 de juny de 1959. I la Caril Fugate encara demana a la junta la seva llibertat condicional doncs va ser sentenciada a cadena perpètua.

Era una historia sobre el bé i el mal, la natura, el control per un mateix de la nostre part mes fosca, de la joventut i de la llibertat. De tot això m’he en recordat quan veia als cinemes Icària de Barcelona, la darrera pel·lícula de Terrence Malick, “L’arbre de la vida” i que comença tot just amb la cita de Job.

Volia veure el film i m’amoïnà el fet de que un cinema d’un centre comercial de la rodalia, anunciés que si t’avorries, podies deixar la sala a la mitja hora i et donaven un vale per anar a veure un altre títol en programació. Suposo que els responsables de la sala en diuen d’aquesta proposta, “atenció al client”. Però també penso que Brad Pitt, amic del meu director estimat, podia portar a engany perquè aquesta no era un altre títol de l’actor americà fent de guapo. Els actors nord-americans que no son el que semblen, en sa majoria, deia a Cannes que “Per mi, estar amb Malick es el mes semblant a anar a l’Església. No es un home religiós però si molt espiritual i un gran coneixedor de la filosofia”.

Aquesta frase, utilitzada com a informació, podria servir per separar el gra de la palla i tothom sabria que anava a veure. El millor que podem dir per sintetitzar el film es que som davant d’una mirada sobre la gràcia, la natura, la cerca de sentit i la cerca de Déu.

El començament em va atabalar. Una mare, la protagonista, rep la noticia de la mort del seu fill. Hi ha alguna cosa mes dolorosa per uns pares que veure que un dels fills marxa?. On estava Deu, en aquell moment?. El predicador contesta aquesta pregunta mes endavant, en la homilia del diumenge: “Deu no pot aturar el

mal, encara que la teva vida sigui un compendi de totes les virtuts”.

I si afegim que Malick explica l’historia d’aquesta família, on el cap es interpretat per Brad Pitt i hi ha tres fills per ser educats, amb l’historia de l’univers, la sopa còsmica, l’evolució de la natura (Malick no podia ser un altre cosa que un darwinista) i acaba amb la fi del mon, us podeu fer una idea de l’ambició del projecte i de la seva responsabilitat. Recordeu l’impacte que us va causar “2001” de Stanley Kubrick?

El mateix dia que la Filmoteca de Catalunya projectava “Rei de Reis”, el film de Nicholas Ray, amb una determinada visió de Jesús, jo veia “L’arbre de la vida”, l’intent de Malick de tocar, breument Déu, de presentar-lo, sense mostrar-lo en la figura de l’actor Jeffrey Hunter i els seus ulls blaus, com ho va fer Ray. I penso que no hi ha una ambició més audaç que fer present a Deu als ulls del espectadors, mitjançant dues veus en off que presenten els dos “ordres del mon”: el de la natura i el de la gràcia divina. Aquest es el repte de “L’arbre de la vida”.

Acabo: diuen que la proposta es d’una “religió new age”. No ho crec. Però també li falta la presència, la renovació que imposa Jesús amb la seva vinguda al mon. Només en hi ha un apunt, quan una de les veus diu “No es pot viure sense estimar”. Com deia l’inoblidable José Luis Guarner al acabar les seves crítiques al Fotogramas. “Para amantes de lo Absoluto y para todo tipo de espectadores que se pregunten el por qué de la vida”.